

Titel: Er digitalisering af sundhedsvæsenet svaret på de udfordringer, vi står overfor nu og i fremtiden?

Oplægsholder: Diana Schack Thoft, forskningsleder og docent, UCN

I sundhedsvæsenet og i samfundet generelt står vi overfor en række udfordringer, som presser vores velfærdssamfund. Heriblandt den demografiske udvikling med flere ældre, der lever længere med flere konkurrerende og/eller livstruende sygdomme. Samtidig med at arbejdsstyrken indenfor området er faldende (United Nations Department of Economic and Social Affairs 2022). En af de mulige løsninger der peges på, er digitalisering af sundhedsvæsenet med henblik på at skabe øget tilgængelighed og imødekomme ulighed i sundhed. Dette indbefatter også mennesker med kognitive udfordringer herunder demens, hvor digitaliseringen spås at kunne løse nogle af de udfordringer sundhedsvæsenet står overfor (Suijkerbuijk, Sandra et al. 2019). Her kan bl.a. nævnes behovet for viden om den enkelte borgers livshistorie, vaner og rutiner udover det som digitale omsorgssystemer umiddelbart lægger op til, hvilket kan betyde at supplerende digitale løsninger såsom digitale livshistorier apps og fotoalbums tages i brug. Men dette kan være udfordrende for såvel borgerne med demens, deres pårørende og de sundhedsprofessionelle, da de ikke nødvendigvis er fortrolige med disse løsninger (Thoft et al. 2022). Ligeledes anses brugen af GPS-løsninger i plejen og omsorgen af mennesker med demens som væsentlig ift. at sikre tryghed og sikkerhed samtidig med at det udfordrer autonomibegrebet, hvis borgeren ikke ønsker at blive overvåget og derfor ikke kan acceptere løsningen (Thoft & Møller 2020). Disse eksempler viser at digitalisering indbefatter såvel potentialer som dilemmaer.

Med digitalisering følger der derfor et behov for succesfuld implementering, så den digitale tilgængelighed kan sikre fx højere behandlingskvalitet og -effektivitet, øget sundhed og livskvalitet samt bedre arbejdsmiljø. Her er det vigtigt at anerkende at digitalisering kræver digitale sundhedskompetencer hos både borgerne med fx demens og de sundhedsprofessionelle. Hvis vi overser dette, risikerer vi at digitaliseringen ikke medfører den ønskede effekt, da borgerne og de sundhedsprofessionelle kan have vanskeligt ved at forstå og anvende relevante digitale løsninger i behandlingen og plejen. Det er derfor vigtigt at kunne identificere de digitale sundhedskompetencer og tage udgangspunkt heri, når digitale løsninger implementeres. Herved kan vi lykkes med at arbejde med differentieret lighed i sundhed. Det kalder på inddragelse og samarbejde med borgerne og de sundhedsprofessionelle med udgangspunkt i deres digitale sundhedskompetencer, da det kan sikre at de digitale løsninger opleves relevante og brugbare samt mulige at forstå og anvende. I forhold til mennesker med demens er dette ekstremt vigtigt, da løsningerne bør være intuitive og enkle at forstå og anvende, da sygdomsudviklingen medfører hukommelsesproblemer samt en forandret forståelse af teknologi og virkelighed (Thoft 2017). Der er således brug for policy på området for at bevæge sundhedsvæsenet i en ny digital kompetent retning. Her vil en EU-strategi på området kunne være første skridt, da såvel Danmark som resten af Europa står overfor nogle af de samme udfordringer ift. digitalisering af sundhedsvæsenet. Dette arbejde pågår på nuværende tidspunkt i EU-projektet IDEAHL (Improving Digital Empowerment for Active Healthy Living), hvor forskellige patientgrupper herunder mennesker med demens og sundhedsprofessionelle indgår ift. at samskabe en EU-strategi om digitale sundhedskompetencer ([Home - IDEAHL](#)).

Oplæg ved Diana Schack Thoft

Diana Schack Thoft er uddannet sygeplejerske, har en cand. cur og ph.d. indenfor partcipatorisk forskning og demensområdet. Hun sidder i dag som docent og forskningsleder ved forskningscenteret Sundhed og Anvendt Teknologi ved professionshøjskolen UCN i Aalborg ([Sundhed og anvendt teknologi \(ucn.dk\)](#)). På UCN uddannes bl.a. fremtidens sundhedsprofessionelle såsom sygeplejersker, ergoterapeuter, fysioterapeuter, radiografer, jordemødre mfl. I forskningscenteret bedrives praksisnær og anvendelsesorienteret forskning i tæt samspil med praksis, erhverv og uddannelse. Diana har således forsket i anvendelsen af digitale løsninger indenfor diabetes- og demensområdet samt hvordan borgere, pårørende og sundhedsprofessionelle oplever brugen af forskellige digitale løsninger. Herudover bedriver centeret også forskning indenfor hjemmemonitorering af gravide, anvendelse af forskellige typer af velfærdsteknologi i kommunale dag- og botilbud m.m. Senest er Diana også blevet involveret i forskning indenfor (digitale) sundhedskompetencer i såvel et skandinavisk som

europæisk perspektiv. Herudover har Diana stor interesse i at arbejde brugerinvolverende i sin forskning for herved at sikre at dem, som forskningen omhandler reelt, også får en stemme i forskningen. At tage udgangspunkt i (digitale) sundhedskompetencer i de brugerinvolverende processer kan bidrage til mere tilpassede og effektive digitaliserede forskningsprojekter.

Referencer:

IDEAHL (Improving Digital Empowerment for Active Healthy Living). Link: [Home - IDEAHL](#)

Suijkerbuijk, Sandra et al. (2019) Active Involvement of People with Dementia: A Systematic Review of Studies Developing Supportive Technologies'. Journal of Alzheimer's Disease, vol. 69, no. 4, pp. 1041-1065, 2019

Thoft, D. S.; Møller A. K.; Møller A. (2022) Evaluating a digital life story app in a nursing home context – A qualitative study. In Journal of Clinical Nursing. Vol. 31:1884–1895. DOI: 10.1111/jocn.15714

Thoft, D. S.; Møller, A. K. (2020) Inddragelse af personer med demens og pårørende i udviklingen af tryksskabende demensteknologier. I: Tidsskriftet Antropologi. Vol. 81:63-83

Thoft, D. S. (2017). Involving people with early-stage dementia in qualitative research about their lifeworld perspectives: Development of a participatory research model. Ph.D. Thesis, Aalborg University Press

Professionshøjskolen UCN. Link: [Sundhed og anvendt teknologi \(ucn.dk\)](#)

United Nations Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2022). World Population Prospects 2022: Summary of Results. UN DESA/POP/2022/TR/NO. 3.